
Christendom en Islam
Bruggen bouwen in vriendschap

NAÏMA LAFRARCHI

18 APRIL 2016

OVERZICHT

- Korte kennismaking
- Wat is islam?
- Wat betekent het christendom in de islam?
- Van het internationale naar het lokale
- Vragen

Kennismaking

Wat is islam?

Schematisch

Vijf zuilen

Geloofsbelijdenis

Gebed

Zakaat

Vasten

Bedevaart

Zes geloofspijlers

Geloof in God

Geloof in de Engelen

Geloof in de Boeken

Geloof in de Profeten

Geloof in het Hiernamaals

Geloof in het Lot

Ontstaansgeschiedenis

- Profeet Mohamed (vzmh) 570 na Chr. – 633 na Chr.
- Familie Qoeraïch
- Midden-Oosten, huidige S-A
- Woestijngebied
- Handelsroute
- Mekka & Medina

Begin van de islam

- Openbaring in 610 na Chr. tot 633 na Chr.
- Grot - meditatie
- Aartsengel Gabriël
- Eerste verzen: Lees in de Naam van uw Heer .... (Soerat 96)
- Echtgenote Khadija, rijke handelaarster
- Vier kinderen
- Beste vriend Aboe Bakr, nadien eerste kalief

Einde van het leven van de Profeet

- Afscheidspreek
- Vervollediging van de Boodschap
- Menselijk en eindig
- Thuis overleden
- Begraven in Medina in eigen huis
- Tussen Aboe Bakr en Omar ibn Khattoab

Wat betekent het christendom
voor de islam?

TOEN EN NU

Eerste ontmoetingen en bescherming

- Abbessinië – 615 na Chr.
- Christen Koning
- Verzen Mariam

Plaats van Jezus (vzmh)

- Jezus (vzmh) als zoon van Mariam (vzmh)
- Jezus (vzmh) als profeet =~ Mohamed (vzmh)
- Evangelie is geopenbaard Boek
- Mariam hoofdstuk 19 in Qoeraan
- Vele verzen in Qoeraan: bv in Baqara (S2),

Betekenis van Jezus (vzmh)

- Profet (vzmh)
- Geprezen voor levenswijze
- Wonderen verricht
- Geboorte en dood

En (gedenk) haar, die haar kuisheid bewaarde. Wij bliezen haar onze geest in en wij maakten haar en haar zoon tot een teken van alle volkeren' (Koran De Romeinen 21, 91).

'Hoe kan ik een zoon ontvangen terwijl geen man mij heeft aangeraakt en ik evenmin onkuisheid heb bedreven' (Koran soera Marjam 19, 21)

'Het is zo naar uw Heer zegt, het is gemakkelijk voor Mij, opdat Wij hem tot een teken voor de mensen maken, een genade onzerzijds; het is besloten jaar' (Koran 19, Marjam, 22)

'Ik ben een dienaar van God. Hij heeft mij het Boek gegeven en mij tot een profeet gemaakt; Hij heeft mij gezegend waar ik mij ook moge bevinden; en heeft mij het gebed en het geven van aalmoezen zolang ik leef opgelegd. En dat ik gehoorzaam zou zijn jegens mijn moeder. Hij heeft mij noch een onderdrukker, noch een slecht mens gemaakt. Vrede was met mij op de dag mijner geboorte en zal mij met zijn op de dag van mijn dood en evenzo op de dag dat ik ten leven zal worden opgewekt' (Koran Marjam 19, 31-34)

- "En toen de engelen zeiden: ' O Maria, God heeft jou uitverkoren en jou rein gemaakt en Hij heeft jou uitverkoren boven de vrouwen van de wereldebewoners. O Maria, wees jouw Heer onderdanig en buig je eerbiedig voor Hem neer (in gebed) en buig met de buigenden' ... Toen de engelen zeiden: 'O Maria, God kondigt jou een woord van Hem aan, wiens naam zal zijn de Messias, Jezus zoon van Maria. Hij zal in het tegenwoordige leven en in het hiernamaals in hoog aanzien staan en behoren tot hen die in de nabijheid [van God] zijn. Als kind en als volwassene zal hij tot de mensen spreken en hij zal een van de rechtschapenen zijn'. Zij zei 'Mijn Heer, hoe zou ik een kind krijgen, terwijl geen mens mij aangeraakt heeft.' Hij zei: 'Zo is het. God schiept wat Hij wil. Wanneer Hij iets beslist, dan zegt Hij er slechts tegen: "Wees! en het is." En God zal hem het Boek, de Wijsheid, de Taura (de Wet) en de Bijbel onderwijzen. ' (Koran Imran 3, 42-48)
- "En [God zal hem] als een gezant tot de Israëlieten [zenden, om te zeggen]: "Ik ben tot jullie gekomen met een teken van jullie Heer: dat ik voor jullie uit klei iets als de vorm van een vogel zal scheppen, er dan in zal blazen en dat het dan met Gods toestemming een vogel zal zijn. Dat ik blindgeborenen en melaatsen te genezen en doden levend maak, met Gods toestemming..." (Koran Imran 3, 49)

- "... Wij hebben Jezus, de zoon van Maria, de duidelijke bewijzen gegeven en hem gesterkt met de heilige geest. Maar telkens als er een gezant tot jullie komt met iets wat jullie niet zint, zijn jullie dan niet hoogmoedig? Dan betichten jullie sommigen van leugens en anderen doden jullie" (Koran De Koe 2, 87)
- "Zeg: 'Wij geloven in God, in wat naar ons is neergezonden en in wat naar Abraham, Ismaïl, Isaac, Jacob en de stammen is neergezonden en in wat aan Mozes en Jezus is gegeven en in wat aan de profeten door hun Heer is gegeven. Wij maken geen verschil tussen één van hen, en wij hebben ons aan Hem overgegeven.'" (Koran De Koe 2, :136)

Samenwerking met moslims vandaag

- Lokaal versus sublokaal beleid
- Zoeken naar gemeenschappelijkheid
- Verschillende thema's: vrouwenwerking, jongerenwerking, armoede, onderwijs, syndicale verenigingen, ...
- Zoeken naar anker- en vertrouwenspersoon
- Zelfde (symbolische) taal gebruiken en informatieuitwisseling
- Gevoel van betrokkenheid creëren via overleg, betrokkenheid, lidmaatschap, vertegenwoordiging in raden, ...

Samenwerking met moslims

Concreet?

- Contacten met islamitisch geïnspireerde verenigingen
- Knowhow uitwisselen
- Samen activiteiten opzetten zowel religieuze als wereldlijke
- Bijdragen in christelijk geïnspireerde tijdschriften
- Op zoek gaan naar wat moslims bezighoudt
- Opgelet: moslimgemeenschap zeer divers

Geschiedenis

Concepten

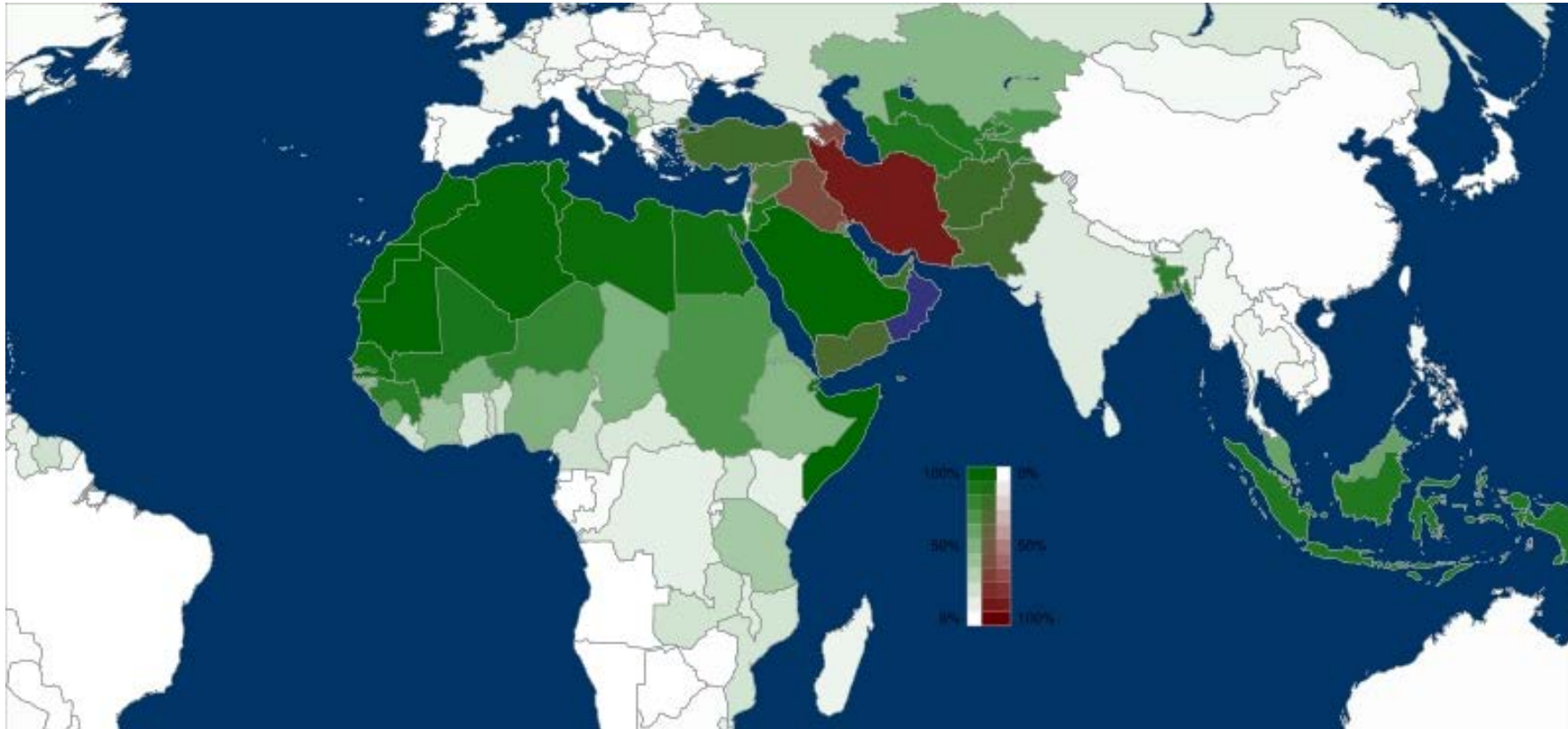
Woordje uitleg

- Mekkaanse periode versus Medinese periode
- J-h-d - jihaad
- Oemma = islamitische gemeenschap
- Sharia (recht) en fiqh (rechtsleer)
- Oemma =~ gemeenschap
- Radicalisering: un-linked & un-matched
- Salafist: quid?

Stromingen binnen de islam

- Soenisme versus sjiïsme
- Ali – Moehawiyya: eerste schisma
- Vier soenitische rechtsscholen
  - Hanifischool – Aboe Hanifa uit Irak (gest. 767)
  - Malikischool - Malik ibn Abas uit Medina (715-795)
  - Shafi°ieschool – Mohamed Al-Shafi°ie uit Egypte (767-820)
  - Hanbalisme – Ahmad ibn Hanbal uit Irak (gest. 855)
- Twee sjiitische scholen
  - Ja°farischool - Ja°far as-Sadiq
  - Zaidiyyah / Zaidism – Zayd ibn °Ali

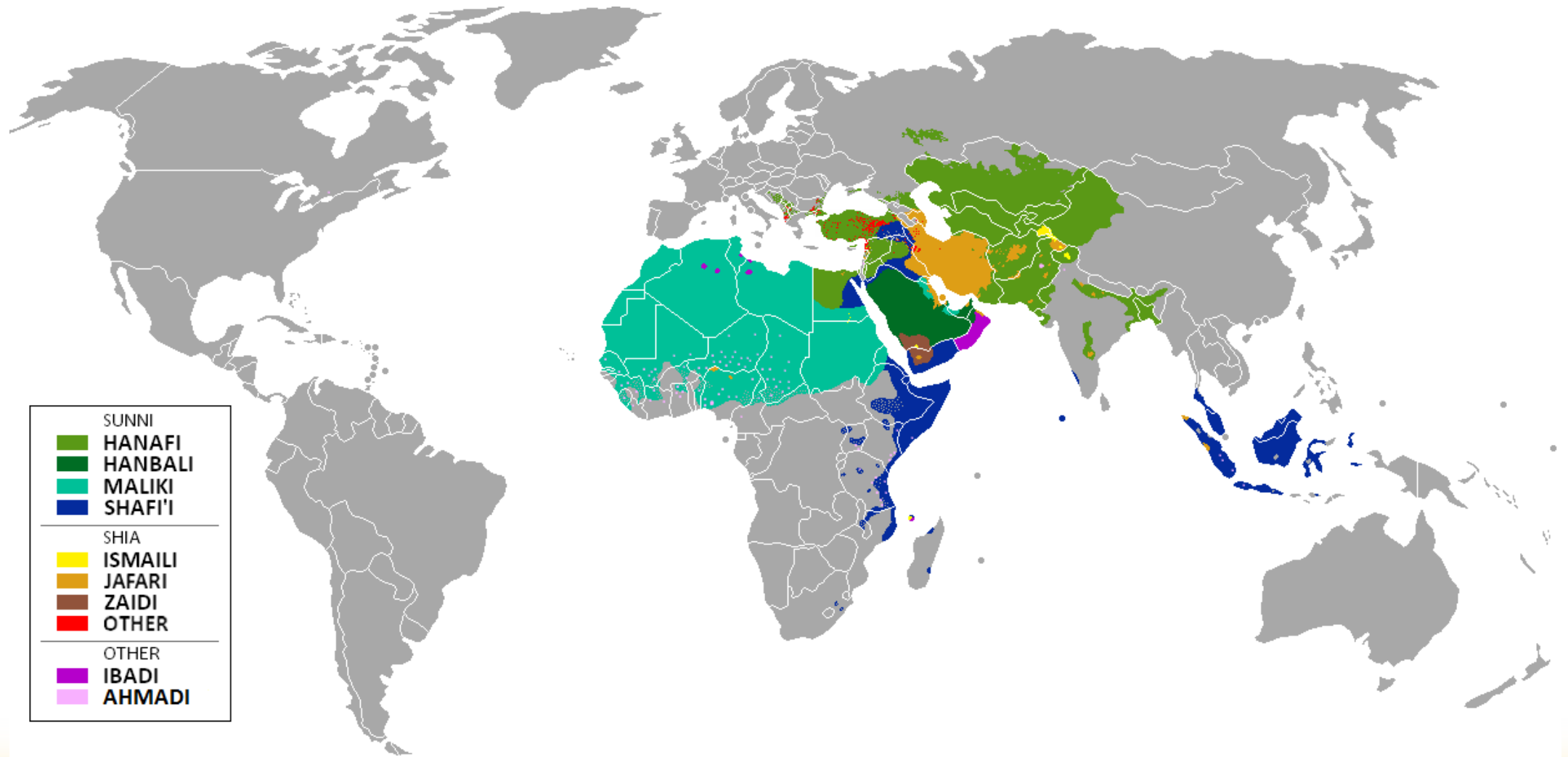
Kaart van soenieten en sjiieten

Groen: soennieten

Rood = shia

Kaart islamitische rechtsscholen

Link tussen sharia, fiqh en rechtsscholen

- Rechtsscholen ontstaan rond 8ste eeuw na. Chr.
- Sharia: regels gedistilleerd uit de Qoeraan en hadiths; de weg; wegwijzer
  - sociale wetgeving
  - arbeidsrecht
  - burgerlijk recht (huwelijksrecht, burenenrecht, kooprecht, ...)
  - internationaal recht/ kriegsrecht
  - strafrecht

Link tussen sharia, fiqh en rechtsscholen

- Fiqh : rechtsleer
- Via intellectuele oefening en studie rechtsregels distilleren
- Bronnen: Qoeraan, overleveringen, analogie (qiyas) en consensus (ijma)
- Rijke traditie tot 10-11de eeuw
- Vanaf 18de-19de eeuw opnieuw bloei

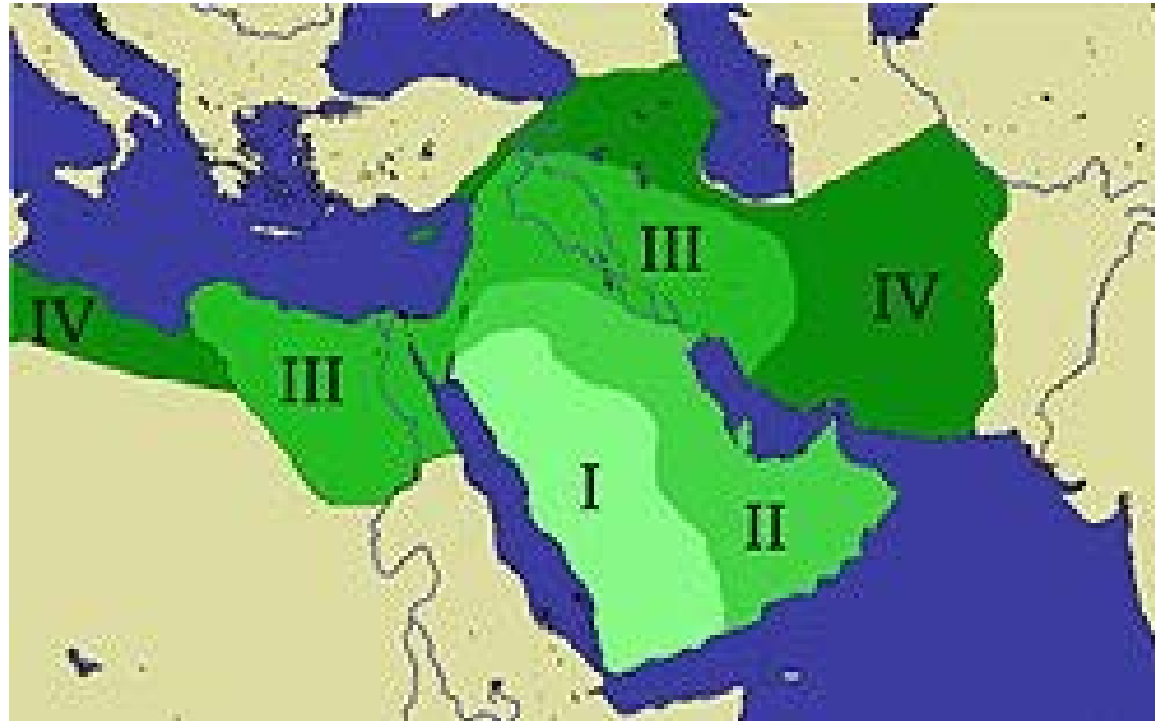
Link tussen sharia, fiqh en rechtsscholen

- Rechtsscholen: stromingen, categorieën, ... opgericht door de leerlingen waarnaar ze genoemd werden
- De geleerden hadden zelf geen school opgericht en sommige zelfs niets opgeschreven
- Dient men een bepaalde rechtsschool te volgen? Neen.

Geschiedenis ... om het heden te begrijpen

- De vier eerste kaliefen:
  - Aboe Bakr
  - Omar ibn Khatthaab
  - Othman ibn °affaan
  - Ali ibn aboe talib
- Slag bij Koefa: dood van Ali
- Slag bij Karbala kleinzoon Hoessein vermoord Yadiz I; zoon Moehawiyya
- Hoofdstad van Arabische Rijk: Damascus

Kaart uitbreiding islamitisch rijk

Verspreiding van het Arabische Rijk door: I Mohammed;
II Aboe Bakr; III Omar; IV Othman;

Geschiedenis ... om het heden te begrijpen

- Regeerwijze Omayyaden viel niet in goede aarde (8ste eeuw)
- Mawali's (Iran) verenigen zich achter oom Mohamed (vz mh) Abbas – Abbasieden
- In 749 versloegen ze Ommayyaden in de slag bij Koefa
- Vestigden een nieuwe dynastie
- Nieuwe hoofdstad Bagdad; Bagdad = Medinaat Salaam; stad van 1 milj. inwoners; economische bloei en welvaart,
- Tijdens Abbassieden periode: bloei; Huis der Wijzen – vertalingen vanuit de klassieke Griekse filosofie

Geschiedenis ... om het heden te begrijpen

- Ontstaan van rationalism 9de -10de eeuw o.a. Al-Kindi, al -Razi en al-Farabi
- Versies van de hadith werden in 9de eeuw verzameld en geanalyseerd
- Meest gekende hadithwetenschappers uit die tijd: Al-Boecharie en Moesliem
- Rationalisten =~ moetazilieten
- Rond 10de eeuw verklaarden oelama de poorten van idjtihad gesloten
- Tegelijk verval van het Rijk o.a. omdat te groot, delen wensten onafhankelijkheid, geen leiderschap/heerschap
- In 1055 veroveren Turkse Seltsjoeken Bagdad; erkenden kalief als geestelijke leider, maar namen wereldlijke macht over

Geschiedenis ... om het heden te begrijpen

- In 1218 beginnen legers van Djengis Khan moslim rijk aan te vallen
- In 1258 werd kalifaat van Bagdad definitief vernietigd
- Vanaf 16de eeuw heersten Ottomanen in M-O + deel van EU
- In 18de eeuw ontstaan van Wahabisme in Arabië; een puriteins karakter

Geschiedenis ... om het heden te begrijpen

- Islam in de 20ste en 21ste eeuw?
- Na WOI, 1924, einde van het Ottomaans Rijk
- Verdeling en invloed door Frankrijk en VK
- Democratie doch in werkelijkheid ongelijkheid tussen burgers
- Opstand door o.a. Jamal al-Din al Afghani, Mohamed Abdoe en Hassan al-Banna; streefden naar emancipatie via islam

En wat nu?

Conflicten in M-O en EU

- Hebben Afghani, Abdoe en/of al-Banna de kiemen gezaaid van de huidige conflicten?
  - Of de val van het Ottomaanse rijk en/of de invasie van Napoleon in Egypte?
- ➔ Neen, wel samenspel van geo-politieke context gevoed en versterkt door de religieuze stromingen

Radicalisering? Quid?

- Radix: terug gaan naar de bron
- Radicalisering van alle tijden en alle volkeren
  - Begin 20ste eeuw extreemrechts terrorisme
  - Jaren '60 -'70 golf van extreemlinks terrorisme
- Op zoek naar identiteit, plaats in de samenleving
- Samenspel van push en pull factoren (zie RAN)

Hoe omgaan met radicalisering?

- Proberen te vatten van beïnvloedende factoren
  - Signalen opvangen doch niet verkrampen (!)
  - Contacteren van organisaties
-
- ➔ Triggerfactoren detecteren en naar verhaal luisteren
  - ➔ Kennis en inzicht in de socio-emotionele, affectieve, socio-economische, psychologische, geo-politieke context om 'picture' te begrijpen
  - ➔ Als psycholoog / hulpverlener ➔ professioneel handelen

Link met Midden-Oosten

- J-h-d en syriëstrijders
- Letterlijke betekenis: “zich inspannen gericht op het realiseren van een bepaald doel”
- Innerlijke (grote) $\leftrightarrow$ uiterlijke (kleine) jihaad

Complex samenspel van factoren

- **MACRONIVEAU**

- polarisatie in de samenleving
- gepercipieerde onrechtvaardigheid
- onvoldoende ruimte voor geloofbeleving
- negatieve en stereotype berichtgeving
- blootstelling aan geweld
- internet en sociale media
- leefsituatie

Complex samenspel van factoren

- MESONIVEAU

- sociaal network

- opvoeding:

- *Omgaan met 'de ander'*

- *Geweld binnen het gezin*

- *Ingrijpen bij extreme uitspraken of gedrag*

- *Opvoedingsstijl*

- *Extra uitdagingen voor ouders met migratieachtergrond*

Complex samenspel van factoren

- MICRONIVEAU
  - Negatief zelfbeeld
  - Gebrek aan toekomstperspectief
  - Isolatie, gebrek aan verbondenheid
  - Frustraties en zich onbegrepen voelen
  - Beperkte religieuze kennis
  - Psychische kwetsbaarheid
  - Ingrijpende gebeurtenis
  - Persoonlijkheidskenmerken

Interlevensbeschouwelijk samen-leven

- Samen-leven vraagt samen-denken en samen-werken
- Diepgaande en grondige herziening van bestaande referentiekaders
- Op alle beleidsniveaus en sectoren van de samenleving

Hoe verder?

- Multi-cultureel
- Multi-religieus
- Meertaligheid
- Super-diversiteit

Hoe verder?

- Nadenken over de methodologische aanpak
- Inclusief beleid
- Uitdagingen aangaan op micro-, meso- en macroniveau
- Durven structuren te herdenken
- Basiskennis is nodig en noodzakelijk om elkaar te begrijpen
- Duidelijk communicatie
- Aandacht voor onbedoelde effecten

EIGEN VERHAAL

VRAGEN?

Bedankt voor uw aandacht!

Gegevens

Naima.Lafrarchi@theo.kuleuven.be

016/37.75.89

0484/93.56.65